СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 283. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 5. грудня 1930. VOL. XXXVIII. No. 283. Jersey City, N. J., Friday, December 5, 1930. THREE CENTS.

ГРІН НАЧИСЛЯЄ 4,860,000 БЕЗРОБІТНИХ.

ВАШИНГТОН. — Вилїєм Грін, президент Американської Федерації Праці, видав заяву, в якій твердить, що число безробітних збільшається, а не малїє. Він каже, що тепер маємо в Злучених Державах 4,860,000 безробітних. До цього числа не враховано пільних і офісових робітників.

В листопаді число безробітних збільшилося на 300,000 осіб. Це все, каже Грін, говорить проречисто, що кріза щойно надходить. А щоби її оминути, треба приспішити допомогову акцію заради безробіттю.

РАКЕФЕЛЕР ДАВ $1,000,000 ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

НЮ ЙОРК. — „Емердженсі Емплоймент Комітет", який збирає фонд з $6,000,000, щоби за ті гроші добути заняття для безробітних голов родин, подає, що фонд той, який виносив $3,133,000, побільшився на $1,000,000. Ця остання жертва походить від Ракефелерів, старшого й молодшого.

Комітет каже, що Ракефелерова жертва дає заняття для 4,000 робітників на протяг чотирох місяців. Разом з тим комітет додає, що Ракефелери є дуже добре поінформовані про економічну крізу й про стан безробіття та небезпеки, які з тим усім є получені. Тому, коли Ракефелері поспішили з такою великою жертвою, повинні й інші розуміти, що переживаємо надзвичайно важку крізу, яка потребує негайної допомоги, і то великої, від усіх, хто тільки може допомогти.

ТАКОГО ВИСОКОГО БУДЖЕТУ ЩЕ НЕ БУЛО.

ВАШИНГТОН. — Президент предложив конгресови до затвердження буджет, котрий є найбільшим з усіх, які були предкладані в спокійних часах. Буджет виносить $4,667,845,468.

ПІДНЕСЛИ ЦІНУ НА СТАЛЬ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Юнайтед Стіл Корпорейшен" і інші великі сталеві компанії піднесли ціну сталі на одній тоні на $1. В той спосіб хочуть вони піднести довіря до сталевої промисловости, яка домінує над усіми іншими промислами.

Ціна та є ще на $5 менша ніж була перед роком.

ПРОТИ ЗАТРОЮВАННЯ ПРОМИСЛОВОГО АЛЬКОГОЛЮ.

ВАШИНГТОН. — Мокрі вносять законопроект, яким домагаються знесення закона, котрий завів затроювання алькоголю, призначеного для промислових цілей.

ВИНАХІД ДІЙСНО ПРАКТИЧНИЙ.

МЕМФІС (Тенесі). — Сюди прибув капітан Гокс з Ню Йорку. Перелетів 950 миль на протязі 6 годин і 15 минут.

На літаку ужив він перший раз нового винаходу інжиніра Гучісона й завважив, що він зужив 40% менше газоліни як звичайно.

СКРОМНА ІНАВГУРАЦІЯ.

ВОРМ СПРІНГС (Джорджія). — Нюйорський говернор Рузвелт зарядив, що його інавгурація на говернора з другої каденції, яка відбудеться 1. січня 1931 р., має бути получена з мінімальними коштами. Досі ті кошти виносили найменше $21,000, а тепер говернор призначив на ту ціль тільки $3,500, а решта має піти до департаменту публичних робіт.

РАДИТЬ БУТИ ДОБРИМ ВІРИТЕЛЕМ.

НЮ ЙОРК. — Овен Д. Йонг взиває Злучені Держави до полекш і толеранції супроти держав, які є їх довжниками. Говорив на обіді, який влаштовано в його честь.

Йонга називали найвизначнішою американською фігурою теперішних часів, людиною, яка не займає ніякого публичного уряду, а віддає державі найбільші публичні услуги.

ПРОПОНУЄ ДЕСЯТИЛІТКУ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Роял Мікер, бувший голова статистичного бюра при департаменті праці, каже, що він не є ніяким комуністом, але радить Злученим Державам взяти собі примір з совітської пятилітки і започаткувати десятилітку та взяти в контролю цілу промисловість і публичні роботи й у той спосіб придбати міліярди долярів, які можна буде вжити в часах економічної депресії на її ліквідацію.

ГРІН ПОГОДИВСЯ НА ДОВКА.

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер заіменував Вилїєма Н. Довка секретарем праці. Американська Федерація Праці хотіла, щоби секретар праці був іменований з її ряду. Президент цього не зробив. Тепер Вилїєм Грін заявив від імени Федерації, що президент мав право покликати на секретаря праці кого хотів, та що справа є тепер закінченою. Федерація Праці, говорив Грін, була би воліла, щоби вибір був упав на когось з її членів, але коли це не сталося, то Федерація не думає противитися рішенню президента.

ЛИТОВСЬКЕ СВЯТО.

Литовці святкують сього року память 500-літної смерти великого литовського провідника князя Витовта. По цілій Литві відбулися недавно врочисті обходи. Відбуваються тепер такі свята й по ріжних литовських кольоніях в Америці. В неділю, дня 7. грудня, відбудеться таке свято в Бейоні, в шкільній салі школи ч. 2. на розі Бродвею й 26-тої Вулиці. Почнеться свято в 7. годині вечером. Між бесідниками є литовський генеральний консуль П. Жадейкіс та віцеконсуль Даживардіс, майор міста Дейлі й інші. Прошено теж українських бесідників. Вступ на салю 50 центів, на бальконі 25 центів.

КРОВАВА БОРОТЬБА МІЖ МАКЕДОНСЬКИМИ РЕВОЛЮЦІОНЕРАМИ.

Кровава боротьба між фракцією македонських революціонерів Міхайлова та фракцією Протогерова знову пожерла одну жертву. Партія Міхайлова вбила Наума Томалевського, провідника Протогеровців. Томалевський знав здавна, що його противники засудили його на смерть. Він старався не виходити з дому, а коли виходив, усе мав сторожу. Вороги про це знали. і допали його, як він проходжувався в городі свого дому з матірю. Грянули два вистріли й Томалевський впав з одною кулею кріз голову, а з другою кріз серце. Надбігла жандармерія та по бійці арештувала двох убийників. Один з них був ранений у бійці з жандармами.

ЯК ЛІСНИЧИЙ МСТИТЬСЯ.

„Газета Поранна" з 7. листопада повідомляє: „Лісничий Казимир Бухта у Княжичах (біля Перемишля) в добрах Павликовського, за те, що візник Возняк Прокіп не нарізав у пору січки, втягнув його у стодолу, побив пястуками, трамбував обцасами, що нещасний залитий кровю зімлів. Бухта грозив Возняковi револьвером. Побитий відлежав у шпиталі. Справа опинилася перед судом. Возняк на все життя остане калікою й не моґтиме заробляти".

ВАРВАРСТВА В „ЧУЖОЗЕМНІЙ ЛЕГІЇ".

„Чужоземна Легія" це полки наємних військ, які удержує Франція з своїх кольоній, головно в Мароку. Тому, що до цієї Легії голосяться люди з ріжною минувшиною, але не все доброю, Французи завели у ній дуже остру дисципліну. Від пересадної дисципліни не далеко до звичайного знущання і катування людей, про яких і так звичайно нема кому упімнутися. На днях один соціялістичний посол французького парляменту отвертий лист до французького міністра війни, в якому він описує методи катування леґіонерів. Між іншим описує посол, як то одного леґіонера, посудженого за крадіж, зі звязаними ногами і руками тримано на дворі продовж сімох діб. Крім цього лице помазано йому медом, через що його обсідали мухи і оси. По сімох днях треба було покараного відвести до шпиталя, бо він збожеволів. Додати треба, що старшинами у цих наємних чужоземних полках є самі „культурні" Французи.

КОМУНІКАТ АМЕРИКАНСЬКО - УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ТОВАРИСТВА „ЗЄДИНЕНІ УКРАЇНСЬКІ ХОРИ".

1. Просимо всі наші хори прислати нам програму свойого сьогорічного Листопадового Свята, як також, по можности, фотографію свойого хору.
2. Тому, що декотрі пп. диригенти перенеслися в інші місцевости, просимо теперішну Управу хору надіслати нам свою адресу.
3. Усім нашим хорам вишлемо ново видані хорові твори: „Канти" Леонтовича, Стеценка і Демуцького.
4. Пропонуємо ввести звичай уряджування що року Свята Народної Пісні, на якому повинен виступати мішаний, мужеський хор, дівочий і діточий хор, солісти (вокальні та інструментальні).
5. На це Свято можемо вислати готовий реферат до відчитання під заголовком „Наша народна пісня".
6. Ті хори, що не належать до нашого Т-ва, а бажають собі цего, просимо прислати заяву.
7. В усіх вище згаданих справах писати на адресу:

American-Ukrainian Music Society,
224 E. 18th St., New York, N. Y.

Г. Павловський, голова;
М. Гайворонський, секр.

ПРОТИ ІНФОРМАЦІЇ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Парижський „Тан" з дня 14. жовтня приносить таку телеграму свого римського кореспондента: „Останніми днями фашистівська преса присвятила кілька разів увагу внутрішній ситуації в Польщі. „Пополо д'Італія" та інші часописи (напр. „Лаворо Фашіста"), що доси ставилися прихильно до внутрішньої політики маршала Пілсудського, нині виступила проти арештування послів і проти акції в Східній Галичині супроти Українців. Польські кола в Римі є здивовані таким становищем фашистівської преси; довідуюся, що польський посол у Римі, котрий заступає неприсутного амбасадора, вже нині відповідних заходів у міністерстві внутрішних справ."

НАПАД БАНДИТІВ.

Двох робітників з берлінського передмістя переносило касу свого робітничого товариства з одної дільниці передмістя до другої. Бандити, довідавшись про те, напали на робітників, убили одного з них і забрали 7,000 марок, після чого втікли автомобілями невідомо куди. Вбитий робітник звався Ернст Маске. Підозрівають, що бандитський напад виконали таки робітники, члени тієї організації, до якої належала каса.

ЗНИЩИЛИ СТРІЛЕЦЬКУ МОГИЛУ.

В ночі з 30. на 31. жовтня невідомі справники знищили огорожу на стрілецькій могилі в Озірній (пов. Зборів). Залізний паркан вирваний разом з бетоном; все поламане, побите. Лев на марморовій таблиці замазаний тиром, таксамо камінна плита, на якій є вириті імена поляглих стрільців, а яка в одним місці також надбита. Сама могила розкидана.

І МІЛЬОНЕРИ ЗЛОДІЇ.

Усі три спільники гамбурського банкового дому, Моравец, Фішер і Ляндав, закрили депозити й втікли з Гамбурґа. Поліція розписала за ними стежні листи.

ОРИГІНАЛЬНЕ САМОВБИВСТВО.

В Битомі (Польща) поповнив самовбивство безробітний Тіль у цей спосіб, що виліз на памятник Фридриха І-го і, зловивши лівою рукою статую, правою стрілив собі в голову.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

Недалеко Сланіку, на шляху Плоешти —Предял (Румунія) сталася страшна катастрофа. Товаровий поїзд захопив автобус, у якому було 18 осіб. 8 осіб загинуло, а 10 покалічилися.

ПРОПАЛИ ДВА ПОЛЬСЬКІ БАЛЬОНИ.

Два польські військові кермові бальони, „Познань" і „Львів", пустилися у пробні лети і не повернули. Є здогади, що вітер заніс один з них на територію Литви, а другий на територію Рад. Союзу.

ТОРГУЮТЬ ЖИВИМ ТОВАРОМ.

В поїзді, що їхав до Берліна, німецька поліція арештувала горожанина СРСР Гольдштайна та дві дівчини родом зі Львова. Всі троє мали фальшиві документи. Слідство виявило, що Гольдштайн віз ці дві Львовянки як живий товар до Берліна.

ХРУНІВСЬКИЙ ЧАСОПИС НА ВОЛИНІ.

В найближчому часі має виходити в Луцьку на Волині в українській мові популярний—хрунівський часопис. Редактуватимуть його будуть: якийсь невідомий добродій Тележинський і бувший санаційний посол Богуславський. Часопис матиме за задачу баламутити українське населення півн. зах. укр. земель. Чи довше буде та жити як покійний „Дзвін", що виходив у Рівному, або „Селянський Прапор" (Даниловича), котрий виходив у Станиславові — не знати. Мабуть піде слідами своїх безславних попередників.

ГАЛИЦЬКІ КОМУНІСТИ МІЖ СОБОЮ.

Як відомо, галицькі комуністи навперегони намагаються підхлібитись большевикам та переконати їх у своїй правовірности. Це суперництво в лизунстві супроти Москви перейшло в явну боротьбу: „Вікна" атакують „Культуру" за контрреволюційність, а „Культура" кидає камінці у „Вікна", мовляв, вони замало червоні. В останнім числі „Культури" читаємо: „Віконські пролетарі" завжди опиралися на практичну роботу, „боролися" проти імперіялістичної війни на... теольоґії (автор поеми „Пролом"), співпрацювали до недавна у хлібоїдів та у всіх українських „націоналістичних органах включно до „Поступу", помагають пролетаріятові боротись під зґуки трелів соловейка, збагачують революційний рух перемальовуванням „УСУСУСІВ" на „ЧУСІВ", полагоджують всі важні „акти" в своїм житті в храмі св. Юра". В такім самім тоні „Вікна" пишуть про співробітників „Культури."

УКРАЇНЦІ ПО ВСІЙ ЕВРОПІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ

УКРАЇНСЬКІ КОЛЬОНІЇ В ФРАНЦІЇ, БЕЛЬГІЇ, НІМЕЧЧИНІ Й ЧЕХІЇ ПЯТНУЮТЬ ПОЛЬЩУ.

ЖЕНЕВА. — Де тільки істнує кольонія Українців, усюди улаштовують віча для протесту проти польських звірств на Західній Україні.

УКРАЇНЦІ В ФРАНЦІЇ ВИТАЮТЬ ПРОФЕСОРА МАРТЕЛЯ.

Велике віче того роду відбулося в Парижі, в одному з осередків польонофільства серед Українців. Скликали віче відділ Організації Українських Націоналістів, Українська Громада й Студентська Спілка. Промовляли ген. Капустянський і д-р Студинський. Крім протесту ухвалено вислати привіт професорови Мартелеви за його розумне поручення української справи в творі про Схід Европи.

Подібні збори відбулися в Омекур, Кнютанж, Крезо, Малет, Еш, Ліеж. На всіх цих вічах постановлено повідомити французький, зглядно бельгійський уряд, про події в Галичині. Французька й бельгійська преса назагал, з огляду на її польонофільство й перекупство, про віча майже не писала.

УКРАЇНЦІ В ЧЕХІЇ ПЯТНУЮТЬ ПОЛЬОНОФІЛІВ ЯК ЗАПРОДАНЦІВ.

Велике протестаційне віче відбулося в Подебрадах, у Чехії. Між резолюціями, ухваленими на цьому вічу, є резолюція, звернена проти тих „українських перекінчиків, що продались за закрівавлені польські золоті, та своїми виступами перешкоджають на світовому форумі, як також своїми виступами перешкоджають праці, що направлена в бік витворення соборности думки й чину серед цілого українського суспільства".

ДОМАГАННЯ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Дуже поважно випала українська маніфестація в Берліні, де за почином усіх місцевих товариств святковано дня 3. листопада Листопадове Свято, а рівночасно піднесено протест проти Польщі. Промовляли: д-р Зенон Кузеля й сотник Ярий. У протестаційних резолюціях збори домагалися: 1) вислати міжнародню слідчу комісію для встановлення проти-українських заходів; 2) запровадити міжнародню допомогову акцію на допомогу жертвам польських знущань, яких ратувати не дає польська влада; 3) покарати польських урядовців, що брали участь у карних експедиціях; 4) дати відшкодування потерпівшим жертвам польського терору. Протест підписали всі українські організації Берліна й околиці. На зборах було богато визначних Німців, а німецькі газети подали про збори обширні донесення.

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ ДО ВАРШАВСЬКОГО СОЙМУ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — До сойму вибрано таких українських послів: д-р Дмитро Левицький, Володимир Кохан, Мілена Рудницька, д-р Володимир Загайкевич, Гринь Тершаковець, д-р Степан Біляк, Остап Луцький, Дмитро Великанович, д-р Ярослав Олесницький, Степан Кузик, д-р Любомир Макарушка, д-р Степан Баран, Олекса Яворський, Сергій Хруцький, д-р Іван Макух, Михайло Галущинський, Михайло Вахнюк, Зиновій Пеленський. Крім того по державній листі обібрані: д-р Дмитро Левицький, Михайло Матчак, Фабіян Еремїч (Білорус).

У цьому складі новообібраних послів зайдуть ще деякі зміни. Д-р Дмитро Левицький має зректися мандату або по державній листі, або по окружній. Тоді прийде на його місце або Ілько Лисий, або Василь Мудрий. Зрештою може ще хто інший також зречеться свого мандату, щоби додержати умов виборчого міжпартійного бльоку й дати можливість прийти до парляменту дальшим кандидатам з виборчих лїст.

Серед вибраних послів знаходиться двох соціялістів-радикалів та 16 членів партії УНДО. Від Білорусинів взагалі буде лиш один посол Еремїч і то завдяки бльокови Білорусинів з Українцями на українській території. На білоруській території жаден посол з білоруських лїст не вийшов, а вибрано там послів з урядового бльоку.

В новому соймі до української парляментарної репрезентації буде належати 18 послів, але шість з них тепер перебуває у вязниці. З вязниці вони можуть бути звільнені тоді, коли сойм зробить відповідну постанову й домагатиметься звільнення, їх або судова влада принимить сама їх справу. Та годі сподіватися, що теперішний сойм, у якому господарями будуть посли з урядового бльоку, зробить таку постанову. Отже покищо все українське представництво в соймі буде складатися з 10 до 12 осіб, бо до сойму не дістався жаден український кандидат зпоза лісти Українського Виборчого Бльоку.

В новому соймі не буде жадного лівого ані правого „сель-роба", ані жадного „дикого". Годі говорити, як про українських представників, про ті невідомі особи, які на Волині та в інших місцевостях виступали нібито українськими кандидатами на урядових польських лїстах.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО ЩЕ НЕ ЗАПРОТЕСТУВАВ.

Криваві звірства, які спричинив польський уряд над нашим народом у Галичині, зрушили ввесь український нарід на всіх землях. З усіх сторін доходять до нас вісти, що розсипана по всіх кінцях світа наша іміґрація протестує на всі лади проти польського варварства й намагається використати терпіння нашого народу для спопуляризовання нашої державницької ідеї й нищення престіжу варварської Польщі.

В тім протипольськім поході бере участь і наше свідоме й патріотичне духовенство. Бо якжеж йому не протестувати, коли ляцькі посіпаки поливали окропом і голови українських священиків?

Що більше, **навіть там, під польським обухом, митрополит Шептицький** разом з іншими українськими епископами **напятнував польську владу за її злочини в пастирськім листі.** Вправді цей пастирський лист сконфіскував польський уряд, але це справи не змінило. Чужинецькі ґазети рознесли по цілім світі, що в тім листі було написане й сконфісковане. Знову **епископ Бучко** обїхав деякі повіти, в яких ґрасували польські карні експедиції, й описав злочини польських банд у своїм звідомленню з візитації й це звідомлення вже є поширене на ріжних чужих мовах з зазначенням, що епископ перебирає цілковиту відвічальність за правдивість цього звідомлення.

Це діється в краю під Польщею. А поза Польщею маємо кількох українських католицьких епископів, котрі живуть на таких вільних землях як Злучені Держави, Канада чи Бразилія, звідки можна би свобідно без жадної небезпеки піднести голос протесту в обороні катованого нашого народу в Галичині, або хоч катованого українського католицького духовенства. **А в такій важкій хвилі,** коли то увесь наш нарід зрушений до глибини душі, **міг би прецінь появитися бодай пастирський лист** зі словом потіхи в годині великого національного й людського терпіння. В той важкий час народного лихоліття **міг би бути заряджений хоч молебень,** як це зробив митрополит Шептицький, за який так скажено нападає на нього польська преса. **Але того всього нема** й то у тім часі, коли поза границями Польщі, в Анґлії, польський кардинал Ґльонд важиться говорити, що в Галичині — спокійно, що він нічого не знає про карні експедиції, про які пише „Менчестер Ґардієн". А якби то придався нам тепер пастирський лист американських українських католицьких епископів, переведений на анґлійську й інші мови, який осудив би варварське поведення польського уряду! Коли кардинал Ґльонд як польський патріот може боронити Польщу неправдою, то наші епископи повинні сповнити свій обовязок оборони правди, хоч би тільки ради Христа.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ В БЕРЛІНІ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ВАРВАРСТВ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Протестують Німці, Литовці, Вірмени, Грузини, Хорвати, Болгари, Азербейджанці й інші. Всі страхіття, що їх тепер переживають наші брати на Західній Україні, яку свого часу всемогуча Антанта віддала проти її волі в польське ярмо, відбилось широким відгомоном в цілому культурному світі й напевно не принесла польській „культурі" тої чести, що вонаб собі її бажала. Вся світова преса заговорила про польські звірства як про щось нечуване в XX. столітті та ще до того в державі, що рахує себе одною з перших у світі. Та чи не найбільше розворушило це Українців, що поневолі проживають на чужині і мають щастя не зазнавати на власній шкірі політичних варварств.

У відповідь на ці польські варварства українська кольонія в Берліні в дні 3. листопада 1930 р. піднесла перед культурним світом протест проти тих насильств. Протестаційні збори відбулись разом в сполученні зі святкуванням традиційного свята 12-ліття проголошення незалежности Західної України. В год. 8. вечером велика саля в Ляндверкасіно в самому центрі Берліна заповнилася чужинцями й Українцями. Перші прийшли, щоб долучити свій голос до загального українського протесту проти польського дикунства.

За президіяльним столом засіли представники українських орґаннізацій, що взялись за переведення свята - протесту. Збори відкрив голова Української Громади в Берліні д-р З. Кузеля і привитав в українській та німецькій мові всіх присутних. Потім сотн. Ярий виголосив реферат, в якому подав присутним коротенько перебіг української історії, а спеціяльно пригадав поодинокі фази нашої визвольної боротьби по світовій війні. Реферат вислухали уважно й винагородили бесідника гучними оплесками.

Відтак прочитано присутнім найновіщий оригінальний звіт зі Львова про положення в краю. Щоби не бути голословними, підперто всі факти, подані в звіті, оригінальними фотографіями з місць подвигів і геройства над безборонним населенням, польської поліції та польської армії, що вспіли переконати слухачів про те, що факти, подані в звіті, не є перебільшені й диктовані шовінізмом, а навпаки, ще зменшені, бо словами не можна передати того, що можна було бачити на фотографіях. Все це зробило на слухачів великий вплив і переконало їх вже зовсім у тому, в що вони передше може й сумнівалися, а саме, що Польща — „культурна держава" — могла допуститись таких звірств на безборонному населенню і то урядово в обличчі цілого культурного світа.

На святі були представники багатьох німецьких організацій, культурних, військових, студентських, дальше представники ріжних чужих народів, як Литовці, Вірмени, Грузини, Хорвати, Болгари, Азербейджанці і т. д. Була заступлена й німецька індустрія, а саме Райнсфербанд дер Дойтшен Індустрі. Прийшли вони, щоб висказати свої симпатії українському рухові, як рівнож співчуття всім тим, що терплять під польським ярмом всі ті наруги, про які всюди стільки писалось і пишеться. Зараз по прочитанні звіту вони зголосились до слова. Найперше забрав слово президент „Дойтшер Остбунд", **д-р Гіншель.** В коротких словах він висказав симпатії своєї організації, як рівнож цілого німецького народу українському визвольному рухові та співчуття як Українцям так і Німцям, що нещасливим збігом обставин примушені ще до якогось часу терпіти насильства „культурних варварів" Поляків. **Д-р Бовершен,** представник „Остмаркенферайн", вказав на спільність терпінь народів німецького та українського під польською кормигою та про спільність їх інтересів та цілей. В свойому довшому докладі він пригадав присутнім всі спільні пункти української та німецької історії на протязі минулих віків та висловив надію, що ці пункти в будуччині помножаться через братерство обох народів, заключене спільною боротьбою проти одногож і того самого ворога. Дальше зголосився до слова професор техніки в Шарльотенбурґу, **д-р Фиттінґер.** Говорив він про культурні звязки між обома народами, про що він сам мав нагоду переконатися за час своєї професорської діяльности в Данціґу, а віптак в Шарльоттенбурґу, приглядаючись приязним зносинам між студентством обох народів, що переходить майже в дружбу. Закінчив він свою промову закликом до українського та німецького студентства в будуччині ще більше затіснити свою приязнь в обличчі спільної небезпеки та побажав для Українців успішної праці над культурним розвитком свого народу, помимо всяких перешкод зі сторони ворогів. Як заступник німецьких відборонних організацій забрав слово бундесканцлер „Штальгельму", **майор Вагнер.** В коротких, але рішучих словах вказав він на значіння волі обох народів до власної відборонности перед ворожим наступом, як рівнож про потребу такої відборонности навіть в найгіршому нещасті. Хто нині має силу, той має й послух. Коли Німеччина, як найбільша середньо-европейська держава, матиме свою повну волю і силу, тоді лише за її помічю й то в першу чергу на сході заведеться порядок і лад і допоможеться Україні стати власним господарем на власній землі.

Після цього український академічний хор відспівав „Благослови, Боже" і „Заповіт" Шевченка.

По виступі хору Гагаймер, оберреґірунґсрат **Куні** передав в коротких словах симпатії „Райхсбунд дер Данціґер" для українського руху та висловив співчуття всім, що примушені терпіти під польським ярмом. Він кинув гасло теперішної боротьби — кров за кров, зуб за зуб, око за око — бо з ворогом, який в той спосіб поступає, не можна боротись культурнішими засобами, згідними з вселюдською й християнською мораллю. В імени „Бунд дер Гайматтроєн Вест- унд Остпройзен" виступив **майор, барон фон Автенрід.** Він рівнож заступав студентську організацію „Ґренцманшафт дер Альтпройзен". В коротких словах завізвав він як Німців так і Українців до тісної єдности в боротьбі та до ще більшого як нинішне зближення обох народів в обличчі спільної небезпеки. В імени студентської організації „Остмарк" забрав слово **студент Нізе** і завізвав українське студентство до тісної співпраці для осягнення спільної цілі німецького й українського народу. В заступництві Союзу німецьких організацій говорив **полковник фон Боде.** Він пригадав часи, коли то український та німецький народи заключили були оружне братерство, згадав свій приємний побут на Україні в часи, коли то Німці поспішили Українцям з доногою визволити свою державу зі шпонів розшалілого тоді большевизму та її закріпити.

В імени Болгарів та Македонців забрав голос болгарський ґенеральний консуль Йоцов. Говорив він болгарською мовою. Він вказав на спорідненя обох народів, українського та болгарського, та на можливости будучої співпраці обох народів для закріплення своєї повної незалежности на берегах Чорного моря по визволенню себе з пут, наложених на них свого часу всемогучою Антантою. Заступник „Ґреню унд Авсляндсінстітут", **В. фон Гарпе,** вказав в своїй короткій бесіді на тяжку боротьбу всіх взагалі пограничних народів за свою незалежність та за вдержання своєї культури перед ворожою навалою. **Референдар Кофка** звернувся в імени „Дойтшер Гохшульрінґ" до українського та німецького студентства з закликом затіснити в будуччині ще більше теперішню співпрацю з метою спільного вирішення долі обох народів та їх спільних інтересів. **В імени Грузинів, Вірменів, та Азербейджанців говорив князь Дзулюкідзе.** Він вказав на спільні цілі в боротьбі всіх згаданих народів та висловив надію, що в скорому часі мабуть здійсниться задушевна мрія народів Кавказу й Українців та що вони відзискають свою повну незалежність. В імени всіх Німців, проживаючих поза границями німецької держави, виступив з короткою промовою шефредактор, д-р Фішер. Він вказав на те, що нині ще слова про рівність та самовизначення народів — це лише порожні слова в руках всемогучих. Коли світ прийде до голови по розум та опамятається з теперішнього шалу побіди та панування над слабшими, тоді ці слова наберуть повного свого змісту. Тоді самовизначення стане дійсністю для всіх тих, що його ще не мали змоги перевести в життя. Від німецьких буршеншафтів виступив з промовою редактор „Остевропеїше Кореспонденц", **д-р. Г. Льосен.** Він дав присутнім короткий перегляд теперішнього положення в Польщі та вказав на потреби сильної пропаґанди з українського боку в цілому культурному світі в тому напрямку, щоб показати світові, як є в дійсности виглядає Польща, що має відвагу називати себе „культурною державою" в Европі. Дальше вказав він на потребу спільної співпраці обох народів, українського та німецького, в спільному нещасті та висловив надію, що це свято-протест якраз приведе до такого тісного зближення та взаємопізнання в будуччині.

Виступив дальше ще цілий ряд бесідників в імени орґанізацій або таки прямо від себе. Всі вони висловлювали сердечне співчуття українському народові, що мусить до якогось часу терпіти під польським ярмом, та заявляли охоту піддержувати рух як найрішучіше всіми стоячими до їх розпорядимости середниками.

По вичерпанні листи зголосившихся бесідників прочитано наспівші **телеграми і привітальні листи від тих, що не змогли особисто взяти участи в протесті,** як від „Політішес Колеґ", „Інститут фір Ґренг унд Авсляндстудієн", клюб „Україна", Гамбурґ, „Союзу Українських Пластунів", письменника Г. Шварца і богато инших. Всі українські орґанізації дістали від ріжних інституцій та людей богато писем, що висловлювали свої співчуття українському народові та хоч в той спосіб долучували свій голос до загального протесту проти польських варварств.

На самому кінці відчитано резолюції протесту проти польських варварств на Західній Україні та принято їх одноголосно з великим одушевленням. Порішено зразуж вислати ці резолюції рішучого протесту до Союзу Народів в Женеві та до всіх тих великих держав, що були безпосередньо причиною нинішнього польського терору на Західній Україні, віддаючи під владу Польщі українські землі та беручи повну відповідальність за виконання Польщею тих умов та договорів, на підставі яких вона й одержала українські землі. Тіж самі резолюції з відповідними підписами постановлено вислати й до Міжнародного Червоного Хреста та инших інтернаціональних установ.

В сам момент закриття свята всі присутні Українці відспівали наш гимн, нашу боєву пісню „Не пора, не пора", що дуже присутнім чужинцям подобалось і викликало в них велике одушевлення та піднесення завзятости в боротьбі за святу справу, за справу визволення українського й німецького народу зпід польського ярма.

Обурення проти некультурної поведінки Поляків на Західній Україні було дуже велике і воно звело всіх присутніх в одну цілість. Це було ще помітно в часі промов, коли один з бесідників сказав такі слова: „Ви, Українці, повинні зробити свої протестаційні збори не тут в порівнюючи малому місці, а в Шпортпаляст або в цирку Буша. Будьте певні, що ви зібралиб там народу повнісенько і мабуть і ті найбільші в Берліні убікації булиб замалі, щоб помістити всіх, що з вами разом одним бажанням живуть, а саме бажанням визволитись або визволити своїх ближніх з польського ярма. Це вам наука на другий раз. Ви приятелів у німецькому народі маєте безконечну скількість і на це можете бути ґордими"... Слова ці — це не порожній звук, а дійсна правда.

Десь коло години 11. всі присутні порозбивалися гуртками та обговорювали теперішнє положення, як рівнож будучу співпрацю, а де треба було, то давались ще й додаткові інформації. Українські студенти відразуж таки навязали тісний контакт з ріжними заступниками на святі-протесті німецьких студентських орґанізацій.

Численно була заступлена й берлінська преса та ріжні телеґрафічні аґенції, що відтак вмістили в своїх ґазетах чи то короткі чи довші замітки про протест та про величавість цеї загальної демонстрації-протесту перед цілим культурним світом.

Діло зачате, тепер його дальше треба вести. Такої демонстрації ще Берлін не бачив. Видно було, що наша справа, наші справедливі домагання знаходять відгомін в серці чужих народів, що наша пропаґанда за границями має певні успіхи варто ще відмітити що всі бесідники дуже мало вживали слово Галичина, чи щось инше, а все говорилось Україна або Західна Україна, що є чималим успіхом в соборницькому напрямі думання навіть чужинців, не згадуючи вже про своїх людей, що й досі не годні привикнути до принціпу соборности.

—o—

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ.

(Оригінальні матеріяли з краю).

(26)

ЛИСТ З ЯВОРОВА.

Описую цілу акцію пацифікації в Яворові. Отже як знаєш, в неділю вечер обхопили Наконечне (передмістє Яворова) довкола, сейчас звели всіх списаних до читальні і до пивниці. В год. 2 в ночі почали бити. Подаю тих, котрі борються зі смертю: уч. 7. кл. гім. Линда Остап, той, що був арештований з проф. Чмолою, дістав 300 буків, Кузич Нестор то цей, що був в Шклі без числа і збито череп на голові, оба Паньчищини, як і другий по 200 буків, Лялюк, Линда склепар і син студент по 150 буків, решта селян по 100 і більше буків. Не перебирали чи то старий, чи молодий, лише хто попав в руки. В понеділок пополудни злапали на авто, п. Гарасима Михайла (начальник громади з Молчиковичь, з укінченою гімназією) і Алексевича Івана, студента фільософії і привезли до читальні в Наконечнім. Розібрали до нага, кажуть: до Гарасима: „Жебись ведзял, же ту польска земя", а ти жебись на єй Україні не будовал, то достанеш", витягли руки наперед, положили на лавку і дали 100 буків. Кажуть: вставай! Він встав і хоче убиратись, а вони кажуть: „Еще за мало, еще 50 букуф" і вліпили так, кажу Тобі, що вже не встав сам і не пішов сам, лише провадили його. Алексевич горячкує страшно і тіло його є страшно чорне. Гарасим покищо у Мамбера (готель). У вівторок назначили контрибуцію на ціле Наконечне і велике передмістя до гостинця, по 50 кг. вівса на кожного господаря, а Наконечне кромі цего то, що лише видерли. Напади і ревізії перевели у п. Харамбури, п. Кесли, Лукасевича, Павлюка, їх не було, в Павлюка через те, що його не було, ані Булана Петра, то взяли Стефана Булана в год. 1-шій в ночі, били його, як вели до фіри, на фірі і по дорозі аж до школи Шевченка і там скинули його на вулицю, а взяли йому 50 кг. сала, а служницю набили у Павлюка. Довкола всі села в страху і в неспокою. Мале передмістя ціле в стареськім лісі (півтори милі від Яворова). Чернилява рівнож і інші села. За п. Харамбурою, проф. Яворським, Кеслою і д-ром Кільцом страшенно шукають. Отже будьте всі на осторожности великій, можливо що зі Львова тікайте. В ночі з понеділка на вівторок стріляли на ринку в місті. В інституціях українських покищо спокій, лише був офіцир в понеділок в год. 11 в Торговельній Спілці і оглядав скрізь і пробував двері як сильні. Ми торгуємо до 5 і замикаємо. Помимо цего один все дивиться, чи не ідуть гості. За Щирбою кривим також шукають, його нема, то взяли його свиню і жінку, котру потримали в Наконечнім і випустили. Спеціяльно шукають за проводирами кружків і товариств. Нині, у вівторок вечер, приїхали з Наконечного на толоку, думаємо що на Черниляву, або до Свидниці, завтра будемо знати. В шинку підслухали ми, як старші розмовляли, що треба було перше впасти на місто, вони пішли на Наконечне, але через це їм всі повтікали, але казали, що вони ніби виїдуть, а ви прийдете, тоді вас полапають, а в інший спосіб ні. Тому не майте надії де аж за два тижні, або за тиждень, зрештою я дам вам знати. Вони мають до диспозиції два авта і на них звозять людей на тортури. За п. Кедлу дістав його батько (70-літний старець) і то сильно. о. Барилляк має велике щастя, що втік, його військо провокує перед селянами: кажуть, що то він подав всіх селян, котрих бити мають, а від селян довідуються за него, а як його злапають, то має дістати за них. Інспектор шкільний дуже тисне п. Молочкову і п. Вальчикову, чому їх мужів нема та чому не вчать (народні учителі). Військо за ними шукає рівнож. Під лісом копають ставок для місцевого ксьондза Врубля (польський парох) наші господарі, донесла одна мазурка війську, вони там пішли і побили всіх людей. В Жидів і в кооперативі беруть тютюн і товар даром, а як не кажеться їм добраніч, та нагаєм по плечах. Місто від 5 години пусте. Чутка є, що в Жидів має бути ревізія, бо довідались, що Жиди переховують суддю Саєвича. З Наконечного втік Линда дротяр і Конанець радний міста, не знати де. За збіглими в ліс гонять патрулі по лісі. Якщо хоче хтось з вас грошей, чи щось довідатись, то лишень вдатися до п........., до інших осіб ні, а щодо телефону, то лишень до каси телефонуйте і то до полудня. Лучше уникатиб, бо вас можуть підчути на пошті. Одним словом: розпука і неспокій в селян. Уникайте ходження по вилицях, бо за вами поїхали слідити. Решту списую в другім листі і заадресую до п... Кажу вам: уважайте всі.

Список всіх побитих: Линда Остап, студ. 7. кляси гімн., Кузич Нестор, Паньчишин Микола, Паньчишин дяк, Лялюк Сенько, і його донька, Мацула селянин, Кульганець коваль, Лютий Гринько, Лютий Осип, Кесла 70-літний старець, Турко Іван, Горох Степан швець, Білоус Петро, Булан Степан, Алексевич Іван студ. фульософії, Гарасим Михайло і Линда склепар в Наконечнім, і його син студент. хлопець д-ра Фільца 16 літ і богато незнаних з назвиська.

—o—

ПАЦИФІКАЦІЙНА ПРЕЛЮДІЯ В СТАНИСЛАВОВІ.

Станиславівщина і взагалі станиславівське воєвідство, в порівнаню до прочих східних, є ще „найспокійніша". Вправді сигналізують „саботажі" і пожежі з ріжних околиць, але показується, що вістки переборщені або прямо видумані. Пригадаємо приміром вибух в косівській салині у присутности секретаря староства і дивним дивом, одночасне перетяття телеграфічних дротів на лінії Косів - Пістинь. Пізніще спростувала цю вістку навіть бецька „Земя Станіславовска". Те саме з саботажною акцією української гімназійної молоді у Снятині, де, як показалося, сильно перебрехав „Ілюстровани Курер Цодзенни", що з обуренням спростували саміж снятинські Поляки також в „Земі Станіславовскей".

Тому, коли говорити про якісь саботажі в станиславівськім воєвідстві, це злобне, або в найкращому випадку смішне. І коли тут і там мали місце І коли тут і там мали місце пожежі стирт, чи стогів сіна (прим. перед кількома днями в Пацикові), то на нашу думку, це або звичайна провокація, або спекуляція на асекурацію, з огляду на нечувану низьку ціну збіжа (в останніх днях 100 кг. цьогорічної пшениці платиться 20 зол., і то не має на неї купців).

(Докінчення буде).

PROTESTS OF UKRAINIAN AMERICANS AGAINST POLISH ATROCITIES AS REFLECTED BY AMERICAN NEWSPAPERS.

The Prees of Quaker City about Ukrainian Protest Parade Against Polish Atrocities.

Ukrainians in Protest Parade Here

Ledger Photos

Captain Michael Darmopray, Lieutenant Colonel Ralph Croskey and Dr. Walter Gallan, of this city (in lower photo), who spoke for Ukraine independence from Poland yesterday at a mass-meeting of 4000 in the Metropolitan Opera House, Broad and Poplar streets. Part of the parade of 20,000 from 22d street and the Parkway to the opera house is shown in upper photo

15,000 PHILA. UKRAINIANS FLAY POLISH RULE.

U. S. AID ASKED IN PUTTING END TO TERRORISM.

Atrocities and Persecution Denounced by Parading Thousands.

LEAGUE QUIZ SOUGHT.

National Independence Called Only Solution of Problem.

Polish terrorism and atrocities against Ukrainians in Eastern Galicia were the cause for an orderly but impressive demonstration by more than 15,000 Philadelphians of Ukrainian descent yesterday.

All but 5000 of city's entire Ukrainian population took part in the huge parade, strating at Logan Circle and ending at the Metropolitan Opera House after marching down the Parkway and north on Broad st.

As many as could pack into the Opera House stayed to hear speakers denounce the Polish Government and to ask that America start a movement to bring about an immediate cessation of the persecutions.

Resolutions were passed asking for American intervetion and the appointment by the League of Nations of an international committee of investigation.

Dr. Walter Gallan, 925 Atwood st., Overbrook, chairman of the protest meeting, declared that Ukrainians here are justified in protesting vigorously since America itself „was a factor in the annexation of Ukraine by Poland after the world war."

"It seems impossible that at this stage in world political and social progress that a nation exists which can permit the abominable persecution of innocent people," said Dr. Gallan.

"We are within our rights to ask our Government to intervene and stop the wholesale slaughter, flogging and terrorism which prevails in Eastern Galicia.

"There the libraries of a defenseless people are being burned, their women desecrated, their schools wiped out and their churches pillaged by vandal Uhlans.

"God has granted all people the right to live and to perpetuate. We will continue to protest against any abrogation of such a right until the world at large has realized the horror of it all."

The resolution passed, read in part.

"Whereas the present unfortunate state of affairs in the Ukrainian territories under the Polish occupation is a direct outcome of the forcible annexation of the territories to Poland against the will of the Ukrainians ...as a result of the treaty signed by Poland and the Allied Powers (1919, Versailles)... and whereas Poland has persistently refused to grant autonomy to the Ukrainians...be it resolved that the only equitable solution of the problem is to assure to Ukrainians the right of national independence..."

Copies of the resolutions will be sent to Secretary of State Stimson and to President Hoover.

Ovation for Croskey.

A great ovation was given Lieutenant Colonel Ralf F. Croskey, prominent Philadelphia lawyer of Ukrainian descent, when he followed Dr. Gallan as the next speaker.

"There is no living man who could doubt that Poland should be ashamed of herself," he said.

Among the other speakers were Lieutenant Michael Darmopray, commandant of the American Ukrainian Veterans' Association, and Dr. Luke Myshuha, editor of the country's largest Ukrainian newspaper, of Jersey City.

Dr. Myshuha in 1921 was an official representative of the Ukrainian Government to Washington. Ukrainia at that time was a republic, just prior to its annexation to Poland by order of the League of Nations.

Trouble in Eastern Galicia began with the starting of a movement to liberate Ukrainia from Poland and establish a republic. The home rule movement has met with vigorous opposition from Pilsudski. He resigned recently as Premier, but is still looked upon as the Polish Dictator.

(The Philadelphia Record,
December 1, 1930).

—o—

UKRAINIANS IN PHILA. ASSAIL POLISH RULE.

14,000 Parade as Protest to Alleged Terrorism in Eastern Galicia.

Demand Establishment of National State for 7,000,000 Minority.

Protesting against alleged brutalities and injustices done their relatives and friends in Eastern Galicia by the Polish Government, 14,000 Philadelphians of Ukrainian birth of ancestry yesterday afternoon paraded down the Parkway, many in national costume, carrying placards demanding Ukrainian independence.

The group, which included men, women and children, then proceeded north on Broad street, singing at intervals their national songs. At Poplar street, they entered the Metropolitan Opera House until its capacity of 3500 was taken. The rest flocking to an overflow meeting at Ukrainian Hall, 849 North Franklin street, or dispersed to their homes.

Resolutions adopted at the close of the meeting in the opera house "vigorously protested before the civilized world against the reign of terror instituted by the Polish dictatorial Government against the Ukrainian population in Poland." They closed with a demand for the establishment of a national State made up of the 7,000,000 Ukrainians comprising one of the minority groups now in Poland.

Pleads for Freedom.

"God has created all people equal. He has given the Ukrainians the right to exist and to perpetuate," declared Captain Michael Darmopray, president of the Ukrainian-American Republican Club, who introduced the chairman, Dr. Walter Gallan. Dr. Gallan, asserting that "as American citizens it is our duty to help spread American ideals of liberty," revealed the purpose of the meeting to be win the "moral support" of all Americans in making Ukraine "free." He said that Secretary of State Stimson had found it "impossible to interfere in the internal affairs of a foreign State."

Gesticulating and shouting passionately in Ukrainian for three-quarters of an hour, Dr. Luke Myshuha, editor of a Jersey City Ukrainian newspaper aroused such outbursts of applause toward the close of his patriotic address that he could hardly continue. Others who addressed the meeting were: Lieutenant Colonel Ralph S. Croskey and Lieutenant Herman Lieberman. The Ukrainians said the Polish "outrages" were reprisals for an alleged armed uprising of Ukrainians which the government said it had uncovered.

(The Philadelphia Inquirer,
December 1, 1930).

—o—

UKRAINIANS HERE DEMAND LIBERTY.

3000 Denounce Reported Cruelty of Poles Under Pilsudski in Their Homeland.

PROTEST TO WASHINGTON.

Establishment of a Ukrainian national state from the territories now in Poland was urged and the alleged oppression of the Pilsudski Government in Western Ukraine vigorously protested in resolutions adopted yesterday at a mass-meeting of 3000 Philadelphia citizens of Ukrainian extraction in the Metropolitan Opera House, Broad and Poplar streets.

The meeting climaxed a parade from 22nd street and Parkway to the opera house, in which placards bearing their grievances and slogans advocating independence for Ukrainians had a prominent part.

Dr. Walter Gallan, chairman of the meeting, declared the protection guarantee of the Ukrainians by the League of Nations had been violated and that an international comission of investigation should be sent to the troubled area.

"American citizens of Ukrainian extraction have every right to protest the reign of terror through which Western Ukraine is now passing," he declared. "Such demonstrations will continue until Poland has ceased to mistreat the peaceful Ukrainians under her rule."

The resolutions adopted say in part that "Poland has persistently refused to grant autonomy to Eastern Galicia and establish a Ukrainian university, and that the Ukrainian population in Poland now numbers close to 7,000,000, which is sufficient for the organization of an efficient Ukrainian national government.

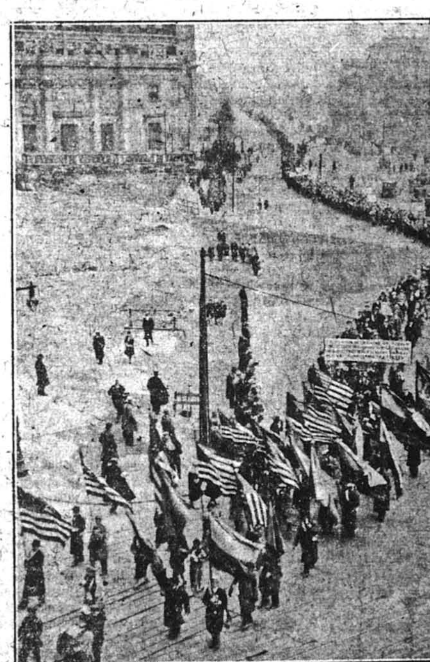
Copies of the resolutions will be sent to Washington and the League of Nations.

Alleged brutalities on the part of Polish police and soldiers, $3,000,000 property damage in the last year in the province and the closing of educational institutions were among the wrongs recited by Dr. Gallan.

"I dare the Polish representative to this country to deny these charges," he said. "There are witnesses in this meeting to prove him false."

"When one thinks of its history it is difficult to see how Poland can have a spirit so far removed from that of America," Colonel Ralph S. Croskey said. Dr. Luke Myshuha, editor of the Ukrainian Daily, Jersey City, also spoke.

(Public Ledger,
Monday Morning, December 1, 1930)

Ledger Photo

TWENTY THOUSAND UKRAINIANS paraded yesterday in protest against alleged atrocities in Ukrainian Galicia, now under Polish occupation. Above is view of march on the Parkway

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОЗІР! АСТОРІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

У кого з наших Громадян в Асторії, чи і з околиці, як міста НЮ ЙОРК чи БРУКЛИН, найдеться

СТАРШЕ ЗНОШЕНЕ УБРАННЯ

як приміром маринарки, камізельки, споди, пальта, жіноче чи мужеське спідне біля, жіночі суконки та черевики, шапки, мягкі капелюхи та проче; дальше добре законсервоване в пушках мясо, сир, ярина та крупи — нехай негайно постарається принести се все для потерпівших від ляцьких звірств наших братів та сестер в Галичині, під слідуючу адресу:

Mr. DANIEL BURDYGA, 227 FRANKLIN STREET, ASTORIA, L. I., N. Y.

ЗА КОМІТЕТ У. В. О. в АСТОРІЇ:

Д. Бурдига, голова; М. Галан, скарбник; М. Беля, секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІЛВОКІ, ВІС.

Листопадове Свято.

Дня 9-го листопада с. р. мілвоцька громада відсвяткувала величаво свято відродження Української Державности на Західній Україні.

В українській православній церкві відправлено перед полуднем панахиду за упавших героїв. Співав хор під проводом п-ні А. Лямпарт. Посеред церкви була прибрана могила. На могилі був хрест. При могилі стояли чоловіки і жінки, старші й молодші, з американськими і українськими прапорами та віддавали честь українським Борцям.

Проповідь на тему Свята Першого Листопада виголосив о. Лямпарт та розповів про ті радісні хвилі, коли будувалася своя власна держава.

Вечером відбувся в церковній галі на Скат ст. святочний концерт.

Загостили на концерт і червоні, большевики, та не могли ввійти на галю ізза української відзнаки. Кололе їх, бо треба було заплатити за неї кводра, призначеного на інвалідів і боєвий фонд. Крім них знайшлися ще такі „патріоти", котрі рівнож не могли нагнутися до кишені за кводром.

Предсідатель громади, Т. Барсук, відкрив святочний концерт короткою промовою, поясняючи ціль свята і концерту.

По піднесенню куртини ми побачили на сцені хор, який стояв при могилі українських стрільців зі своїм дірігентом о. І. Лямпартом. Хор заспівав „Боже великий, єдиний", „За тебе Україно" і ряд инших пісень з декламаціями: Р. Пунько „Кайдани", А. Танін „Сурма", М. Барсук „Наш Прапор".

С. Патер, молодий скрипак, у супроводі М. Барсук на пяно відограли січову пісню „Гей там на горі Січ іде", яка припала всім дуже до вподоби.

Д. В. Мельник відспівав дві сольові пісні. Дальше о. Лямпарт представив гостя з Канади, п. Василя Свистуна, котрий виголосив реферат про події на нашій рідній землі. Бесідник виголосив цілогодинну промову й захопив нею не тільки серце, але й ум усіх слухачів. Говорив про ляцький терор в Галичині й большевицький терор на Великій Україні.

По рефераті хор відспівав дальший ряд гарних українських пісень. Були декламації й сольові співи. Всі точки були виконані дуже добре.

Предс. Т. Барсук представив далі добре знаного всім бесідника П. С. Мусійчука, котрого присутні привитали дуже сердечно. Його промова була коротка, але горяча і дуже завзята, повна здорового національного українського духа, бадьора й повна віри в нашу кращу будучність.

Потім переведено збірку. Жертвували по $1: о. І. Лямпарт, Т. Барсук, Є. Гірчак, Т. Танін, В. Яремчук, Г. Дац, С. Покуса, А. Гатала, С. Юзів, Г. Брендзей, М. Патер, В. Голдман, А. Псюк, Р. Брендзей, І. Шеремета, І. Березовець, М. Стекур, І. Гарасимович, І. Пінькін, М. Стадник, В. Мельник, В. Фута, Р. Псюк, В. Росс, Н. Михальчишин, В. Задорожний, В. Шутяк, Н. Павелко, М. Михальчишин, М. Адамчук, М. Баранський, О. Яковишин, Д. Чабан, В. Колодрубець, М. Петринка, М. Маєровська і І. Пунько; по 50 ц.: Т. Чернин, А. Ковсун і І. Рановецький; І. Сенишин 25 ц. Разом зібрано $38.75 і вислано до краю через Обєднання на УВО.

На закінчення всі повстали з місць і відспівали „Ще не вмерла Україна".

Наддніпрянець,

член 103 від. У. Н. С.

ЛОРЕЙН, О.

Похід і Листопадове Свято.

Дня 16 листопада влаштовано в Лорейн протестаційний протипольський похід, в якім взяло участь коло 1,500 осіб.

У спільнім поході бачили ми Січову Музику, Січовиків і Січовичок Червоного Хреста з Лейквуд, О.

По поході відбувся Святочний Концерт. Співав Злучений Хор з хорів з Лейквуд і Клівленду під проводом професорів Павловського і Качура.

Промовляли: мейор міста, місцевий парох о. М. Левицький, військовий капітан з Лорейн, громадяни В. Мумрик, І. Денега й адвокат І. Маліцький з Клівленду.

Вислано протестаційні телеграми до президента Гувера і Ліги Націй.

У відплату за цю демонстрацію незнані злочинці повибивали камінями вікна в українській церкві св. І. Хрестителя. Приловлено досі двох місцевих Поляків.

Свято й похід відбулися заходами о. М. Левицького й парохіяльного уряду. Не було перше того рода торжества, відколи наша громада істнує.

Михайло Колодій.

Сім пір року у жінки.

1) Дитинка. 2) Маленька дівчинка. 3) Доростаюча дівчина. 4) Молода жінка. 5) Молода жінка. 6) Молода жінка. 7) Молода жінка.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

САВТ БРУКЛИН, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 203, повідомляє всіх членів, що річний мітінг відбудеться в суботу, 6 грудня, в годині 7 вечір, в галі парохіяльній під ч. 257 — 18 улиця. Проситься кождого члена явитись, бо є важні справи до полагодження. Будемо приймати нових членів без оплати вступного. На сім мітінгу буде вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Теодор Волицький, секр.